

Leder: Don't cry wolf

– Hvordan kan man lave fejl i videnskab?

Med dette hæfte er Flora og Fauna sidst med en nyhed. Der har været talt, skrevet og piftet meget af sagen om ”fejlbehæftede DNA-analyser” og ”ulvene der slet ikke var der”. Lige fra ”Hæ – de forskere tror bare de er så kloge, og se nu...” til ”Hvordan kan det ske – det var jo forskere?” Og så går der – desværre – også spin og konspirationsteori i den. At fejlagtige undersøgelser er fabrikerede, med vilje eller ved at sætte kikkerten for det blinde øje, fordi forskere også er mennesker med interesser – fx i resultater, der kan udløse større forskningsbevillinger.

Forskere har måske for travlt med at komme i medierne, og bliver også brugt for hurtigt, for meget og forkert i medierne med orakelstatus. Eller lokkes til at svare uden for deres forskningsområde på aktuelle spørgsmål. Op og ned med sundhed og kost, fx fedt, er gode eksempler.

Forskere er ikke orakler. Og forskning er ikke fejlfri, og forskere kan ikke hæve sig op over pengeinteresser. Derfor har forskermiljøet selv lavet en foranstaltning imod fejl. Konkurrence, efterprøvning og selvkritik i fagmiljøet. Flora og Fauna er en del af dette. Hver af de tre ulveartikler fra Flora & Fauna 121 er i dette hæfte modereret via en ”berigtigelse”. Da artiklerne kom til os, kom de ud til kritisk fagfællebedømmelse (peer review). Det var til fagpersoner, valgt af redaktionen og holdt anonyme for forfatterne – netop for at sikre at hård kritik kan gives uden at risikere nid og nag. Det var en kyndig i dna-analyse, der gav kritik på dna-artiklen – og som ikke faldt over de problemer, der senere rejste tvivl ved de mange ulvefund.

Forskere kan begå fejl i metode, analyse eller fortolkning, eller i hvert fald problematiske unøjagtigheder. Og ofte vil de ikke blive fanget i det. Tag artiklerne i dette hæfte – de fleste omhandler emner, hvor der ikke er meget konkret og aktuelt på spil – videnskabeligt eller samfundsmæssigt. Derfor bliver de ikke gået efter med tættekam som ulveartiklerne blev det. Som redaktør af Flora og Fauna i 16 år har jeg gransket mange artikler efter fagbedømmernes kommentering. Mange ting er blevet fundet, diskuteret og revideret via vores mange – for forfatterne ofte møgirriterende – spørgsmål og rettelser. Jeg er også sikker på, at vi har overset problemer. Man skal aldrig gå efter perfekte løsninger. Flora og Fauna og især større internationale tidsskrifter gør deres arbejde – år ind og år ud. I ”ulvesagen” var vi så heldige, at andre (konkurrerende og samarbejdende) forskergrupper begyndte at undre sig og stille spørgsmål. Hurra for det – dét er den gode historie i denne sag. Forskning og tidsskrifter er ikke fejlfri, men er rigtig gode til at korrigere sig selv – og at lære af det. Det er ikke perfekt, men nok det bedste vi kan hoste op med.

Og lad dette være en anledning til at takke de utallige, trofaste, ihærdige, anonyme og ulønnede fagbedømmere, der næsten altid takker ja til at gennemgå vores artikler. Og så kan vi ikke engang takke dem ved navn – af gode grunde.

Jens Reddersen

Indhold 122 (3 & 4)

VIDENSKABELIGE ARTIKLER

- 63 Berigtigelse
- 65 Carl H m.fl.: Første fund af atlantisk trommefisk (*Microgogonias undulatus*) i danske farvande
- 67 Muff Grønne M-L m.fl.: Rewilding med heste – potentielle genudsætningsområder i Danmark
- 79 Ujvári ML m.fl.: Naturværdier på tre jyske faunabroer
- 91 Petersen MP m.fl.: Maglemose i Grib Skov. Vegetationsudviklingen 1981-2001: dværgbuske, urter og mosser
- 101 Götz Mikkelsen DM m.fl.: Mårhundens (*Nyctereutes procyonoides*) føde og fødeoverlap med hjemmehørende rovdyr i Danmark

NATURHISTORIER FRA DANMARK

- 77 Elkjær L: Husmår (*Martes foina*) samler sten – i motorrummet på en bil
- 115 Madsen BL: ”Sejle op og ned ad åen”. Syn og gensyn med en gammel naturhistorie om slørvingen *Brachyptera risi* (Plectoptera) fra Sugebækken

BOGANMELDELSER

- 64 Elberling B: Det isfrie Grønland – fra molekyle til landskab
- 89 Den uendelige have af Ejrnæs R
- 90 Naturens mønstre. Hvorfor naturen ser ud som den gør af Ball P
- 122 Steffensen AM m.fl.: Botaniske lokaliteter i Nordvestjylland

Vagtskifte i redaktionen

Sussie Pagh er efter en årrække som redaktør fratrådt pga travlhed. Her har hun bidraget med faglig redaktion (zoologi, især pattedyr), men specielt arbejdet med layout og teknik, inkl. klargøring til tryk. Det var Sussie, der gennemførte og udviklede det nye layout fra 2011. En stor tak for indsatsen til Sussie.

Søren Kappel Schmidt har fra og med dette hæfte taget over omkring layout og teknik, og Bente Fyrstenberg Nedergaard supplerer fortsat på det område. Søren bor i Skive, har en baggrund i folkeskolen (bibliotek, naturfag, udeskole og it) og har derudover mangeårig erfaring med desktop-publishing og grafisk arbejde. Vi byder Søren velkommen og ser frem til samarbejdet.